

PROGRAM PROFILAKTYKI

***DOMU WCZASÓW DZIECIĘCYCH
W PORĘBIE WIELKIEJ***

DWDz 2004

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

Dom Wczasów Dziecięcych w Porębie Wielkiej to placówka zapewniająca opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania. Zgodnie z obowiązującym statutem jest przeznaczony do okresowego pobytu dzieci i młodzieży fizycznie słabych, wymagających poprawy stanu zdrowia z terenów zagrożonych ekologicznie.

Dom Wczasów Dziecięcych:

- umożliwia pobyt w odpowiednich warunkach klimatyczno - zdrowotnych i opiekuńczo - wychowawczych.
- umożliwia prowadzenie regularnego, dostosowanego do wieku, stanu zdrowia i potrzeb dzieci, trybu życia, stosując w jak największym wymiarze czasu przebywanie na świeżym powietrzu, korzystanie ze słońca, zabiegów hartujących itp.
- zapewnia troskliwą opiekę lekarską i higieniczną.
- zapewnia regularne żywienie.
- umożliwia kontynuowanie nauki szkolnej w warunkach optymalnych i z wykorzystaniem takich metod, które zapewniają osiągnięcie wysokich wyników nauczania.
- stwarza właściwą atmosferę wychowawczą, sprzyjającą odprężeniu psychicznemu, rozwijaniu nawyków związanych z kulturą osobistą, zdyscyplinowaniem, umiejętnością współżycia w grupie itp.
- gwarantuje wypełnienie wolnego od nauki czasu atrakcyjnymi zajęciami z dziedziny wychowania fizycznego, krajoznawstwa i turystyki, kultury, oświaty i sztuki.

Realizacja zadań statutowych DWDz nie byłaby możliwa bez troski o prawidłowy rozwój psychiczny i emocjonalny uczestników turnusów oraz jakość ich relacji z otoczeniem społecznym. Ten aspekt pracy wychowawców został poddany szczegółowej analizie z wykorzystaniem procedury konstruowania programów wczesnej interwencji (KPWI) i stanowi podstawę opracowania niniejszego programu profilaktyki.

Procedura 13 kroków (KPWI) niezbędnych do powstania i realizacji programu obejmuje:
FAZA WSTĘPNEJ IDENTYFIKACJI:

Krok 1 – identyfikacja objawu (zachowania i postawy dzieci, wykraczające poza wzory prawidłowego rozwoju w sferach: emocjonalnej, kontaktów seksualnych, dojrzewania społecznego, dojrzewania intelektualnego, wykorzystania czasu wolnego, filozofii życia, poczucia własnej tożsamości)

Krok 2 – werbalizacja problemu (wskazanie dysfunkcyjnych obszarów zachowań, w których jednostka lub grupa przeżywa trudności)

Krok 3 – teoretyczna podstawa rozumienia problemu (nakreślenie teoretycznego podłoża wyjaśniającego naturę obserwowanej dysfunkcji jako podstawy do planowania procesu diagnostycznego i potencjalnych możliwości przeciwdziałania)

FAZA DIAGNOZY:

Krok 4 – identyfikacja populacji badawczej (wyznaczenie grup objętych badaniami, kryteria doboru grup)

Krok 5 – dobór metod badawczych (techniki standardowe: analiza dokumentów, wywiad, dyskusja, pogadanka, analiza wytworów, eksperyment pedagogiczny, drama, analiza SWOT i samodzielnie konstruowane – ankieta, zestawy pytań)

Krok 6 – realizacja procedury badawczej (osoby odpowiedzialne, sposób przeprowadzenia badań, termin badań)

Krok 7 – analiza wyników badań (analizy opisowe – liczbowe przedstawienie danych jakościowych, miary tendencji centralnej – sumaryczne ukazanie frekwencji, średnia arytmetyczna i inne)

Krok 8 – werbalizacja zaleceń do programu (sugestie do programu na bazie wykrytych prawidłowości funkcjonowania osób badanych)

FAZA KONCEPTUALIZACJI PROGRAMU:

Krok 9 – określenie celu programu (założenia teoretyczne do zrozumienie problemu, wykorzystanie zaleceń z analizy danych zebranych w procesie diagnostycznym, uwzględnienie przejawów dysfunkcjonalności zidentyfikowanych w grupie)

Krok 10 – określenie zadań programu (określenie zadań odnoszących się do jednego aspektu problemu)

Krok 11 – określenie struktury i zawartości programu (przekształcenie celów i wynikających z nich zadań w konkretne działania z uwzględnieniem ucha rodzaju, treści i ukierunkowania)

Krok 12 – określenie sposobu realizacji programu (aspekt: czasu niezbędnego do realizacji zadań, kolejności realizacji poszczególnych elementów programu w fazie wstępnej, zasadniczej i końcowej, harmonogramu realizacji w postaci konkretnych dat)

Krok 13 – określenie strategii ewaluacyjnej (procedury oceny skuteczności działań w zakresie skuteczności : używanych zasobów, stosowanych strategii, osiągniętych wyników bezpośrednich ewentualnie odroczone).

Procedura KPWI pozwoliła na identyfikację wśród uczestników turnusów w Domu Wczasów Dziecięcych czynników ryzyka występowania dysfunkcjonalnego zachowania między innymi takich jak:

- palenie tytoniu
- spożywanie alkoholu
- niekontrolowane zażywanie leków
- agresja
- przemoc
- wczesna aktywność seksualna
- kłopoty z nauką
- niska samoocena
- niedojrzałość emocjonalna
- niedojrzałość społeczna
- niedojrzałość intelektualna
- alienacja
- ubogie życie duchowe
- brak odporności na stres i frustrację
- destruktywny wpływ grupy rówieśniczej
- brak sprecyzowanych zainteresowań
- niski stopień samokontroli
- niski stopień uwewnętrznienia norm
- sprzężone dysfunkcje psychoorganiczne
- zaburzenia w realizacji potrzeb

Z uwagi na ograniczony zakres możliwości rozpoznania problemu (okres pobytu dzieci na turnusie w DWDz to kilka do kilkunastu dni) – informacje o występujących problemach i podjętych działaniach profilaktycznych przekazywane są nauczycielom ze szkół macierzystych i rodzicom (bezpośrednio lub poprzez nauczycieli – opiekunów), a doświadczenia stanowią podstawę do ewaluacji programu. Integralną część informacji przekazywanych opiekunom stanowią zdiagnozowane przyczyny zachowań problemowych oraz ujawnione potrzeby dzieci przebywających na turnusach.

Dział I

CELE I ZAKRES PROGRAMU PROFILAKTYKI DWDz

Strategicznym celem programu jest wspieranie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka i kształtowanie jego postaw tak, aby w sytuacji trudnej umiało znaleźć oparcie w samym sobie, bądź wiedziało, gdzie szukać pomocy.

Cele ogólne odnoszą się do sfer aktywności uczniów, w których ujawniono najwięcej zachowań zaburzonych. Są to:

- Sfera integracji: maksymalna integracja dzieci w środowisku DWDz i lokalnym
- Sfera samopoznania: budowanie poczucia własnej wartości w oparciu o prawidłową hierarchię wartości
- Sfera edukacji psychospołecznej i zdrowotnej: promowanie zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie uzależnieniom
- Sfera umiejętności psychologicznych: umiejętność radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami oraz podejmowania decyzji
- Sfera umiejętności społecznych: umiejętność współdziałania z innymi ludźmi
- Sfera informacji: uzyskanie wiedzy o zagrożeniach i problemach współczesnego człowieka oraz osobach i instytucjach świadczących pomoc
- Sfera działań alternatywnych: wykorzystanie możliwości organizacyjnych placówki, najbliższego środowiska i instytucji wspierających proces edukacji i wychowania do realizacji zadań profilaktycznych

Programem objęci są wszyscy uczestnicy turnusów w Domu Wczasów Dziecięcych, a w sferze informacyjnej również nauczyciele – wychowawcy z DWDz, nauczyciele (opiekunowie) ze szkół macierzystych oraz – w miarę możliwości i potrzeb – rodzice wypoczywających dzieci i inne osoby włączające się w proces dydaktyczno – wychowawczy placówki.

Zakres proponowanych działań wyczerpuje w szczególności założenia profilaktyki pierwszorzędowej (dla grupy niskiego ryzyka – przed inicjacją) i wybrane założenia profilaktyki drugorzędowej (dla grupy podwyższonego ryzyka – eksperymentujących). Z uwagi na charakter placówki i kryteria doboru uczestników (wiek: uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów; czas pobytu: od kilku do kilkunastu dni; preselekcja: kwalifikacja do udziału w turnusach z uwzględnieniem ocen z zachowania) – nie występuje potrzeba włączania do programu założeń profilaktyki trzeciorzędowej, obejmującej grupy wysokiego ryzyka – osoby głęboko zaburzone.

Dział II

ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI DWDz

Zadania programu profilaktyki Domu Wczasów Dziecięcych w Porębie Wielkiej

Sfera integracji:

- integracja w środowisku DWDz
- integracja w środowisku lokalnym (rówieśnicy z Poręby Wielkiej i okolic)
- integracja zadaniowa (współdziałanie w grupie realizującej określone zadania)

Sfera samopoznania:

- budowanie poczucia własnej wartości
- budowanie własnej hierarchii wartości
- unikanie zachowań ryzykownych
- obiektywizacja oceny samego siebie

Sfera edukacji psychospołecznej i zdrowotnej:

- przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia nikotynowego
- przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia lekowego
- przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia alkoholowego
- przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia narkotykowego
- przeciwdziałanie zarażeniu wirusem HIV
- przeciwdziałanie destrukcji i autodestrukcji
- przeciwdziałanie nadmiernemu seksualizmowi
- promowanie zdrowego stylu życia

Sfera umiejętności psychologicznych:

- kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji

Sfera umiejętności społecznych:

- kształtowanie umiejętności współdziałania z innymi ludźmi
- kształtowanie nawyków podejmowania negocjacji i mediacji
- przeciwdziałanie agresji werbalnej i czynnej w kontaktach społecznych
- kształtowanie nastawień asertywnych i empatycznych

Sfera informacji:

- uzyskanie wiedzy o zagrożeniach i problemach współczesnego człowieka
- uzyskanie wiedzy o osobach i instytucjach świadczących pomoc
- uzyskanie wiedzy o źródłach pozyskiwania informacji
- uzyskanie wiedzy o procedurach diagnostycznych
- uzyskanie wiedzy o procedurach profilaktycznych
- uzyskanie wiedzy o procedurach wczesnej prewencji

Sfera działań alternatywnych

- zwiększenie zainteresowania zajęciami sportowymi
- zwiększenie zainteresowania udziałem w imprezach ogólnych w placówce
- zwiększenie zainteresowania korzystaniem z dóbr kultury i sztuki
- zwiększenie zainteresowania obyczajami i tradycjami regionu
- zwiększenie zainteresowania poznawaniem nowych dziedzin wiedzy i umiejętności

Dział III
PROPOZYCJE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

I – SFERA INTEGRACJI

I.1. Integracja w środowisku DWDz:

- Cele
 - Poznanie członków grupy, przełamanie onieśmienia
 - Rozwijanie umiejętności nawiązania kontaktu
 - Rozpoznanie problemów pojawiających się w grupie
 - Poznanie sposobów unikania problemów i radzenia sobie z nimi
 - Budowanie poczucia wspólnoty grupowej
- Formy realizacji
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć organizacyjnych i/lub świetlicowych
 - Zajęcia warsztatowe w ramach programu kulturalno - oświatowego
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : pierwszy i drugi dzień każdego turnusu
- Oczekiwane efekty
 - Uczestnik potrafi: przedstawić się, powiedzieć kilka słów o sobie, wyrazić potrzeby swoje i innych, zapisać swoje oczekiwania wobec innych, wyrazić uwagi o innych i uzasadnić je
 - Uczestnik aktywnie włącza się we wszystkie formy zajęć

I.2. Integracja w środowisku lokalnym:

- Cele
 - Kształtowanie postawy tolerancji
 - Rozwój zainteresowań społecznych
 - Kształtowanie postawy szacunku dla tradycji i obyczajów regionalnych
 - Kształtowanie postawy internacjonalizmu
- Formy realizacji
 - Integracyjne: gry, zabawy, wycieczki, spotkania, plenery, wieczornice, ogniska
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : minimum 1 raz / turnus
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność nawiązywania kontaktów z rówieśnikami
 - Szacunek dla tradycji i kultury i religii innych osób
 - Tolerancja dla osób ze sprzężonymi problemami psychosomatycznymi

I.3. Integracja zadaniowa:

- Cele
 - Kształtowanie umiejętności dokonywania doboru i selekcji
 - Rozwój zainteresowań współpracą w grupie zadaniowej
 - Kształtowanie postawy „fair play”
 - Kształtowanie odpowiedzialności za powierzone zadania
- Formy realizacji
 - Zajęcia z podziałem na grupy zadaniowe
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb, na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność dokonywania doboru (ze względu na cechy pozytywne)
 - Umiejętność dokonywania selekcji (ze względu na cechy negatywne)
 - Umiejętność podziału zadań na czynności
 - Umiejętność przedstawienia zadania cząstkowego jako niezbędnego elementu całości

II – SFERA SAMOPOZNANIA

II.1. Budowanie poczucia własnej wartości

- Cele
 - Rozwój samoświadomości (zalety i wady)
 - Poznawanie swoich cech osobowości
 - Budowanie poczucia własnej wartości
 - Kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć i myśli
- Formy realizacji
 - Zajęcia treningowo – terapeutyczne z wykorzystaniem ankiet, zdań niedokończonych, dramy, dyskusji, pogadanki, pedagogiki zabawy
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość pozytywnych i negatywnych cech charakteru
 - Swobodna wypowiedź na temat swoich zalet i wad
 - Reakcje pozbawione uprzedzeń i osądów

II.2. Budowanie własnej hierarchii wartości

- Cele
 - Budowanie właściwej hierarchii wartości
 - Rozwój umiejętności zachowania dystansu wobec własnej osoby
 - Kształtowanie postawy krytycyzmu, a nie krytykanctwa wobec siebie samego
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne w ramach wszystkich zajęć
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz, opiekunowie z placówek macierzystych
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość powszechnie akceptowanych i negowanych wartości
 - Rozróżnianie norm: prawnych, obyczajowych, moralnych

II.3. Unikanie zachowań ryzykownych

- Cele
 - Poznanie zagrożeń w życiu współczesnego człowieka
 - Poznanie nietypowych „zachowań ryzykownych”
 - Kształtowanie postawy asertywności
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne w ramach wszystkich zajęć, drama, zajęcia plastyczne „Jak rozumiem <ryzyko>?”
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz, opiekunowie z placówek macierzystych
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość zagrożeń w kontaktach społecznych
 - Znajomość zagrożeń uzależnieniami
 - Znajomość zagrożeń środowiskowych (podróż, las, woda, góry)
 - Znajomość zagrożeń cywilizacyjnych (telewizja, komputer, infrastruktura, technika, automatyzacja)

II.4. Obiektywizacja oceny samego siebie

- Cele
 - Kształtowanie umiejętności korzystania z ocen i opinii innych osób
 - Kształtowanie nawyku otrzymywania informacji zwrotnej o swoim zachowaniu
 - Poznanie pozawerbalnych sygnałów o zachowaniu
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne w ramach wszystkich zajęć
 - Zajęcia świetlicowe „Jaki jestem w oczach innych?”
 - Zajęcia świetlicowe „Body language”
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Wzrost wrażliwości na oceny innych
 - Umiejętność zmiany zachowań nieakceptowanych środowiskowo lub społecznie
 - Postawa oczekiwania na informację zwrotną o swoim zachowaniu
 - Umiejętność odczytywania podstawowych sygnałów „języka ciała”

III – SFERA EDUKACJI PSYCHOSPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ

III.1. Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia nikotynowego

- Cele
 - Poznanie zdrowotnych skutków uzależnienia nikotynowego
 - Poznanie społecznych skutków uzależnienia nikotynowego
 - Poznanie osobowościowych skutków uzależnienia nikotynowego
 - Poznanie mechanizmów powstania uzależnienia od nikotyny
 - Kształtowanie umiejętności odmawiania sięgania po produkty z zawartością nikotyny
- Formy realizacji
 - Warsztaty w ramach zajęć świetlicowych
 - Działania sytuacyjne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus (zajęcia poświęcone wszystkim uzależnieniom)
- Oczekiwane efekty
 - Wiedza na temat konsekwencji uzależnienia nikotynowego
 - Umiejętność niekonfliktowego odmawiania palenia papierosów
 - Wiedza o skutkach biernego palenia
 - Wiedza o możliwości uzyskania pomocy (osoby i instytucje)

III.2. Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia lekowego

- Cele
 - Poznanie mechanizmów uzależnienia lekowego
 - Poznanie zdrowotnych skutków nadużywania leków
 - Poznanie społecznych skutków nadużywania leków
 - Poznanie alternatywnych metod leczenia
- Formy realizacji
 - Warsztaty w ramach zajęć świetlicowych
 - Działania sytuacyjne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus (zajęcia poświęcone wszystkim uzależnieniom lub wg potrzeb)
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość podstaw terminologii medycznej
 - Znajomość psychologicznych i chemicznych podstaw uzależnienia
 - Świadomość konieczności zażywania leków pod ścisłą kontrolą dorosłych opiekunów i według wskazań lekarza
 - Wiedza o możliwości uzyskania pomocy (osoby i instytucje)

III.3. Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia alkoholowego

- Cele
 - Poznanie społecznych skutków spożywania alkoholu
 - Poznanie zdrowotnych skutków spożywania alkoholu
 - Poznanie osobowościowych skutków spożywania alkoholu
 - Kształtowanie umiejętności odmawiania spożywania alkoholu
- Formy realizacji
 - Warsztaty w ramach zajęć świetlicowych
 - Działania sytuacyjne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus (zajęcia poświęcone wszystkim uzależnieniom)
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość psychologicznych i chemicznych podstaw powstawania uzależnienia alkoholowego
 - Wiedza o zmianach osobowościowych spowodowanych spożywaniem alkoholu
 - Wiedza o skutkach społecznych, zdrowotnych, finansowych i innych w przypadku spożywania alkoholu
 - Wiedza o możliwości uzyskania pomocy (osoby i instytucje)

III.4. Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnienia narkotykowego

- Cele
 - Poznanie społecznych skutków narkomanii
 - Poznanie zdrowotnych skutków narkomanii
 - Poznanie osobowościowych skutków narkomanii
 - Kształtowanie umiejętności odmawiania sięgania po narkotyki
- Formy realizacji
 - Warsztaty w ramach zajęć świetlicowych
 - Działania sytuacyjne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus (zajęcia poświęcone wszystkim uzależnieniom)
- Oczekiwane efekty
 - Wiedza o skutkach społecznych, zdrowotnych, finansowych i innych uzależnienia od narkotyków
 - Wiedza o zmianach osobowościowych spowodowanych uzależnieniem od narkotyków i środków odurzających
 - Wiedza o możliwości uzyskania pomocy (osoby i instytucje)
 - Umiejętność bezkonfliktowego odmawiania przyjmowania narkotyków

III.5. Przeciwdziałanie zarażeniu wirusem HIV

- Cele
 - Poznanie dróg przenoszenia wirusa HIV
 - Poznanie zdrowotnych skutków zakażenia wirusem HIV
 - Poznanie społecznych skutków bycia nosicielem HIV lub osobą chorą na AIDS
 - Poznanie środków przeciwdziałających zakażeniu wirusem HIV
- Formy realizacji
 - Warsztaty w ramach zajęć świetlicowych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus (zajęcia poświęcone wszystkim uzależnieniom)
- Oczekiwane efekty
 - Wiedza o możliwych sposobach zakażenia się wirusem HIV
 - Wiedza o możliwościach przeprowadzenia badań w kierunku HIV
 - Wiedza o związkach pomiędzy AIDS a narkomanią i seksualnością człowieka
 - Wiedza o możliwości uzyskania pomocy (osoby i instytucje)

III.6. Przeciwdziałanie destrukcji i autodestrukcji

- Cele
 - Kształtowanie postawy braku tolerancji dla wandalizmu
 - Kształtowanie postawy szacunku dla cudzej własności
 - Poznanie przyczyn autodestrukcji
 - Poznanie psychologicznych mechanizmów obronnych
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia warsztatowe (światlicowe)
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność sprecyzowania pojęcia wandalizm i podania przykładów jego przejawów
 - Umiejętność odmawiania udziału w działaniach destrukcyjnych
 - Umiejętność zwerbalizowania negatywnych stanów emocjonalnych
 - Umiejętność poszukiwania dróg wyjścia w emocjonalnych sytuacjach kryzysowych
 - Wiedza o możliwości uzyskania pomocy (osoby i instytucje)

III.7. Przeciwdziałanie nadmiernemu seksualizmowi

- Cele
 - Kształtowanie postawy akceptacji i szacunku dla ról społecznych kobiety i mężczyzny
 - Kształtowanie postawy wartościowania emocji towarzyszących rozwojowi seksualnemu człowieka
 - Poszerzanie wiedzy o zaburzeniach seksualnego rozwoju człowieka
- Formy realizacji
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych, działania sytuacyjne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco, wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Akceptacja własnej płci
 - Wiedza o etapach rozwoju seksualności człowieka
 - Wiedza o możliwych zaburzeniach rozwoju seksualności człowieka
 - Umiejętność radzenia sobie ze stanami afektywnymi

III.8. Promowanie zdrowego stylu życia

- Cele
 - Poznanie podstawowych zasad prowadzenia zdrowego stylu życia
 - Poznanie korzyści zdrowotnych wynikających z aktywności fizycznej
 - Poznanie podstawowych zasad zdrowego żywienia
 - Poznanie psychologicznych mechanizmów obronnych w walce ze stresem
 - Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne, zajęcia świetlicowe
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : minimum 1 raz / turnus zajęcia warsztatowe
- Oczekiwane efekty
 - Wiedza o podstawach fizjologicznych funkcjonowania organizmu człowieka
 - Wiedza o roli zaspokajania potrzeb pierwszorzędowych (pierwotnych) w funkcjonowaniu organizmu człowieka
 - Umiejętność zaplanowania działań ukierunkowanych na prowadzenie zdrowego stylu życia
 - Umiejętność udzielenia pierwszej pomocy w nagłych wypadkach

IV – SFERA UMIEJĘTNOŚCI PSYCHOLOGICZNYCH

IV.1. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem

- Cele
 - Kształtowanie umiejętności organizacji własnego czasu
 - Poznanie mechanizmów powstawania stresu
 - Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z nadmiarem obowiązków
 - Poznanie zasad efektywnego uczenia się
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość fizycznych objawów stresu
 - Umiejętność panowania nad działaniami wynikającymi z negatywnych emocji
 - Umiejętność rozpoznawania sytuacji stresujących
 - Znajomość pozytywnych sposobów walki ze stresem

IV.2. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami

- Cele
 - Kształtowanie potrzeby analizy własnych emocji
 - Kształtowanie potrzeby obiektywizacji własnych sądów
 - Kształtowanie umiejętności reinterpretacji sytuacji
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność panowania nad reakcjami afektywnymi
 - Umiejętność analizy przyczyn odczuwania negatywnych emocji
 - Umiejętność poszukiwania pomocy w walce z negatywnymi emocjami
 - Znajomość podstawowych mechanizmów pozwalających rozładować negatywne emocje

IV.3. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji

- Cele
 - Kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji
 - Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji dla cudzych przekonań
 - Kształtowanie postawy szacunku dla prawa innych do wyrażania odrębnego zdania
 - Poznanie etapów podejmowania decyzji
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość czynników wpływających na powstanie decyzji
 - Identyfikacja osób wpływających na powstanie decyzji
 - Umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji
 - Postawa szacunku dla prawa innych do wyrażania własnej opinii

V – SFERA UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

V.1. Kształtowanie umiejętności współdziałania z innymi ludźmi

- Cele
 - Poznanie norm prawnych, obyczajowych, moralnych swojego środowiska społecznego
 - Wzbudzanie empatii w kontaktach z innymi ludźmi
 - Kształtowanie postawy szacunku i lojalności wobec innych ludzi
 - Kształtowanie umiejętności pracy w zespole
- Formy realizacji
 - Zajęcia świetlicowe i plenerowe – grupowe i w podziale na zespoły zadaniowe
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz, opiekunowie z placówek macierzystych
- Terminy realizacji : na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Przejęcie odpowiedzialności za wykonywane przez siebie zadania
 - Znajomość norm wpływających na ludzkie zachowania
 - Znajomość regulaminów i ustaleń wewnętrznych środowiska
 - Umiejętność słuchania wypowiedzi i racji innych osób
 - Wrażliwość na potrzeby innych
 - Gotowość do współpracy i pomocy

V.2. Kształtowanie nawyków podejmowania negocjacji i mediacji

- Cele
 - Poznanie podstawowych zasad prowadzenia negocjacji
 - Kształtowanie potrzeby prowadzenia mediacji w sytuacjach konfliktowych
 - Kształtowanie umiejętności poszukiwania argumentów
 - Kształtowanie umiejętności rezygnacji z emocjonalnego wyrażania opinii i ocen w sytuacjach konfliktowych
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz, opiekunowie z placówek macierzystych
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Znajomość podstawowych reguł dobrej komunikacji
 - Zdolność konstruowania rozwiązań akceptowanych przez wszystkie strony
 - Umiejętność rozwiązywania konfliktów na drodze negocjacji
 - Zdolność do analizy problemu (sytuacji konfliktowej)

V.3. Przeciwdziałanie agresji werbalnej i instrumentalnej w kontaktach społecznych

- Cele
 - Poznanie mechanizmów powstawania agresji
 - Poznanie emocjonalnych i społecznych skutków działań agresywnych
 - Poznanie formalnoprawnych skutków prezentowania wybranych zachowań agresywnych
 - Kształtowanie postawy tolerancji wobec osób o odmiennych poglądach
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia świetlicowe z wykorzystaniem dyskusji, dramy, inscenizacji,
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz, opiekunowie z placówek macierzystych
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Odpowiedzialność za własne słowa i czyny
 - Umiejętność przewidywania skutków zachowań agresywnych
 - Znajomość sposobów rozładowania sytuacji konfliktowej
 - Umiejętność panowania nad reakcjami afektywnymi

V.4. Kształtowanie nastawień asertywnych i empatycznych

- Cele
 - Kształtowanie wrażliwości na potrzeby i problemy innych ludzi
 - Kształtowanie właściwej oceny nadmiernego seksualizmu człowieka
 - Uświadamianie skutków znieczulicy społecznej
 - Kształtowanie postawy obrony własnych przekonań z zachowaniem szacunku dla racji innych osób
 - Poznanie zasad bezkonfliktowego odmawiania udziału w czynnościach niezgodnych z własnymi przekonaniami
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne
 - Zajęcia warsztatowe świetlicowe i plenerowe
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Prezentowanie zachowań o charakterze empatycznym
 - Umiejętność przedstawienia argumentacji w sytuacjach odmowy udziału w działaniach osób i grup
 - Obiektywizacja warunków podejmowania samodzielnych decyzji
 - Obiektywizacja oceny samego siebie

VI – SFERA INFORMACJI

VI.1. Uzyskanie wiedzy o zagrożeniach i problemach współczesnego człowieka

- Cele
 - Poznanie mechanizmów uzależnień od używek, telewizji, komputera, pracy, religii proponowanej przez sekty, seksu
 - Poznanie zagrożeń związanych z brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny
 - Poznanie mechanizmów powstawania tendencji nacjonalistycznych i faszystowskich
 - Poznanie zagrożeń związanych z rozwojem komunikacji
 - Kształtowanie umiejętności odróżniania fikcji i propagandy (reklamy) od rzeczywistości, w tym również w sektach religijnych
- Formy realizacji
 - Zajęcia warsztatowe w ramach zajęć świetlicowych
 - Działania sytuacyjne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : 1 raz / turnus oraz wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność efektywnego planowania charakteru i czasu zajęć własnych
 - Znajomość zasad funkcjonowania subkultur młodzieżowych
 - Umiejętność zachowania higieny osobistej oraz czystości i porządku w otoczeniu zewnętrznym dziecka
 - Świadomość zagrożeń związanych z działaniem sekt religijnych
 - Świadomość zagrożeń związanych z prezentowaniem agresji w środkach masowego przekazu
 - Umiejętność dokonywania selekcji informacji uzyskanych za pośrednictwem Internetu i masmediów i znajomość Netykiety

VI.2. Uzyskanie wiedzy o osobach i instytucjach świadczących pomoc

- Cele
 - Kształtowanie postawy poszukiwania pomocy od najbliższych do dalszych środowisk
 - Kształtowanie umiejętności racjonalnego przedstawiania swoich potrzeb i obaw
 - Kształtowanie nawyku konsultowania decyzji z osobami zaufanymi
 - Poznanie osób i instytucji świadczących pomoc
- Formy realizacji
 - Działania sytuacyjne z wykorzystaniem pogadanki i dyskusji
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność sporządzenia indywidualnej listy osób, które mogą udzielić pomocy
 - Znajomość instytucji świadczących pomoc psychologiczno – pedagogiczną
 - Umiejętność szczerego i obiektywnego formułowania problemów

VI.3. Uzyskanie wiedzy o źródłach pozyskiwania informacji o profilaktyce

- Cele
 - Zapoznanie uczestników z działalnością instytucji i placówek świadczących pomoc
 - Zapoznanie nauczycieli z działalnością instytucji i placówek wspierających działalność pedagogiczną
 - Kształtowanie umiejętności wykorzystywania Internetu do poszukiwania wiedzy z zakresu profilaktyki
- Formy realizacji
 - Tablice i gabloty informacyjne, wewnętrzny obieg informacji
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Możliwość skorzystania w dowolnym czasie z listy placówek świadczących pomoc (adresy, telefony)
 - Umiejętność korzystania z zasobów sieci Internetowej

VI.4. Uzyskanie wiedzy o procedurach diagnostycznych

- Cele
 - Uzyskiwanie wiedzy poprzez:
 - Udział w kursach i szkoleniach
 - Wymianę doświadczeń (również konsultacje ze specjalistami)
 - Korzystanie z wydawnictw literackich i multimedialnych
 - Korzystanie z alternatywnych źródeł wiedzy (media, ulotki...)
- Formy realizacji
 - kursy, szkolenia, prelekcje, odczyty, lekcje koleżeńskie, konsultacje
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco, wg potrzeb i możliwości
- Oczekiwane efekty
 - Poznanie dostępnych procedur i metod diagnostycznych
 - Umiejętność konstruowania własnych narzędzi badawczych
 - Umiejętność analizowania danych uzyskanych w procesie diagnostycznym

VI.5. Uzyskanie wiedzy o procedurach profilaktycznych

- Cele
 - Analiza efektywności procedur stosowanych w DWDz
 - Analiza regulaminów wewnętrznych DWDz (w tym regulaminów wycieczek autokarowych i pieszych w góry oraz regulaminów korzystania z pomieszczeń i sprzętu)
 - Poznanie innych (w tym alternatywnych) procedur profilaktycznych i wychowawczych
 - Nawiązanie współpracy z instytucjami wyspecjalizowanymi w działaniach profilaktycznych
- Formy realizacji
 - Wymiana doświadczeń, konsultacje, szkolenia
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz, nauczyciele ze szkół macierzystych
- Terminy realizacji : na bieżąco, wg potrzeb i możliwości
- Oczekiwane efekty
 - Ewaluacja procedur wychowawczych i profilaktycznych
 - Dostosowanie obowiązujących regulaminów
 - Umiejętność włączania procedur alternatywnych (w tym związanych z etyką, religią, obyczajowością regionalną, Netykieta)
 - Umiejętność stosowania procedury diagnostycznej Z. Gasia (13 kroków)
 - Konsekwentne stosowanie ustalonych procedur wczesnej interwencji

VI.6. Uzyskanie wiedzy o procedurach wczesnej prewencji

- Cele
 - Doskonalenie umiejętności zbierania i analizy danych o zachowaniach dzieci
 - Doskonalenie procedur profilaktycznych w przypadkach rażącego naruszenia zasad zachowania
 - Tworzenie zespołów nauczycielskich wyspecjalizowanych w wybranych zagadnieniach profilaktycznych
 - Włączenie do realizacji zadań profilaktycznych wyspecjalizowanych placówek i osób kompetentnych
- Formy realizacji
 - Wymiana doświadczeń, podział kompetencji, nowelizacja regulaminów, konsultacje ze specjalistami
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco, wg potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Wdrożenie procedur przepływu informacji o dzieciach
 - Wdrożenie procedur wczesnej interwencji w przypadkach wystąpienia zachowań dysfunkcyjnych
 - Znajomość i przestrzeganie prawa (w tym regulaminów) w zakresie objętym zagadnieniami profilaktyki
 - Stworzenie bazy pomocy dydaktycznych dla nauczycieli w zakresie przepisów prawa
 - Wzrost wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych

VII – SFERA DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH

VII.1. Zwiększenie zainteresowania zajęciami sportowymi

- Cele
 - Kształtowanie postawy „fair play” w rywalizacji sportowej
 - Motywowanie do uczestnictwa w różnorodnych zajęciach sportowych
 - Przenoszenie zasad uczciwej rywalizacji sportowej na dyscypliny życia niezwiązane ze sportem
- Formy realizacji
 - Konkursy, zawody, nagradzanie za uczestnictwo, organizowanie różnorodnych zajęć sportowych i rekreacyjnych
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco, wg możliwości i potrzeb
- Oczekiwane efekty
 - Wzrost zainteresowania aktywnością sportową
 - Wprowadzenie „Dnia Sportu” jako stałego elementu każdego turnusu
 - Umiejętność rezygnacji ze zwycięstwa gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa lub pomocy słabszym

VII.2. Zwiększenie zainteresowania udziałem w imprezach ogólnych w placówce

- Cele
 - Aktywizacja Samorządu w planowaniu imprez ogólnych
 - Wykorzystywanie przeżywania wartości jako działania o charakterze profilaktycznym
 - Kształtowanie postawy aktywnego identyfikowania się z placówką (grupą, społecznością lokalną)
- Formy realizacji
 - Turnieje, zawody, rozgrywki, treningi, zajęcia rekreacyjne, imprezy ogólne
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Aktywne włączanie się dzieci w planowanie, przygotowywanie i realizację imprez ogólnych
 - Identyfikowanie się dzieci z grupą turnusową
 - Obiektywizm w wyrażaniu opinii o formach działalności placówki

VII.3. Zwiększenie zainteresowania korzystaniem z dóbr kultury i sztuki

- Cele
 - Kształtowanie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu
 - Kształtowanie nawyku poznawania dóbr kultury
 - Kształtowanie postawy zainteresowania zdobyczami kultury, techniki i cywilizacji
 - Rozwój zdolności wyrażania siebie poprzez sztukę
- Formy realizacji
 - Zajęcia świetlicowe o charakterze kulturalno – oświatowym, zwiedzanie, spotkania z twórcami kultury i sztuki
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność aktywnego poszukiwania kontaktu z dziedzictwem kulturowym
 - Szacunek dla tradycji i obyczajów
 - Zainteresowanie wzbogacaniem swojej osobowości poprzez kontakt z kulturą i sztuką
 - Umiejętność samorealizacji poprzez współtworzenie kultury i sztuki

VII.4. Zwiększenie zainteresowania obyczajami i tradycjami regionu

- Cele
 - Kształtowanie umiejętności wyodrębniania regionu i elementów przełomowych w jego historii
 - Poznawanie specyficznych dla regionu obyczajów i tradycji
 - Poznawanie wytworów twórczości regionalnej (architektura, muzyka, taniec, sztuka, rzemiosło, literatura)
- Formy realizacji
 - Zajęcia świetlicowe, spotkania z kulturą i tradycją kultywowaną przez społeczność lokalną
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco, wg możliwości
- Oczekiwane efekty
 - Umiejętność analizy wartości regionalnej tradycji
 - Postawa szacunku dla tradycji i twórców
 - Postawa szacunku dla tradycji i kultury własnego narodu

VII.5. Zwiększenie zainteresowania poznawaniem nowych dziedzin wiedzy i umiejętności

- Cele
 - Kształtowanie motywacji do aktywnego poszukiwania nowych źródeł wiedzy
 - Kształtowanie motywacji do zdobywania nowej wiedzy i umiejętności
 - Kształtowanie postawy badawczej i poszukującej
 - Tworzenie możliwości prezentowania własnych osiągnięć w różnych dziedzinach
- Formy realizacji
 - Zajęcia kulturalno – oświatowe w ramach zajęć świetlicowych
 - Zajęcia plenerowe
 - Zajęcia warsztatowe
- Osoby odpowiedzialne : wychowawcy DWDz
- Terminy realizacji : na bieżąco
- Oczekiwane efekty
 - Kreatywność, innowacyjność i twórcza postawa dzieci
 - Postawa otwartości na nowe idee i prądy naukowe
 - Zainteresowanie poznawaniem i korzystaniem ze zdobyczy kultury, cywilizacji i techniki

Dział IV

STRATEGIE EWALUACYJNE

Analiza osiągniętych wyników bezpośrednich (a jeżeli są dostępne, to również osiągniętych wyników odroczonech) umożliwi zasugerowanie i wprowadzenie do programu zmian w zakresie:

1. Ewaluacji zasobów używanych w czasie realizacji programu
2. Ewaluacji zaplanowanych do realizacji celów
3. Ewaluacji zastosowanych strategii oddziaływań profilaktycznych.

Program profilaktyki Domu Wczasów Dziecięcych w Porębie Wielkiej nie jest ani zamknięty, ani ostateczny. Zasadą realizacji treści związanych z profilaktyką wczesnoszkolną jest dążenie do uzyskania jak najlepszych efektów, poszukiwanie metod, form i środków, które zwiększają skuteczność oddziaływań i umożliwiają kształtowanie zachowań i postaw akceptowanych społecznie i zgodnych z wewnętrzną hierarchią wartości każdego człowieka. Wzbogacanie go o nowe cele, treści, pomysły realizacyjne, zastosowania zasobów wiedzy i środków materialnych jest ze wszech miar pożądane. W walce o dobro dziecka nie może być barier, stąd Dział III to „propozycje” treści, a nie jedynie słuszny i zalecany kierunek realizacji programu.

Dział V

PROFILAKTYKA DRUGORZĘDOWA

W przypadku uczniów o wyższym ryzyku dysfunkcjonalności placówka podejmuje działania mające na celu pomoc w wycofaniu się z zachowań ryzykownych poprzez wskazanie specjalistycznych placówek i osób przygotowanych do świadczenia takich usług.

Do grupy wysokiego ryzyka zaliczamy osoby, które:

- Żyją w złych warunkach ekonomicznych
- Wychowują się w rodzinach patologicznych
- Doświadczają przemocy fizycznej i psychicznej
- Chorują na nerwicę lub chorobę psychiczną
- Prezentują zachowania takie jak:
 - Ucieczki, porzucanie szkoły (placówki)
 - Mała aktywność dydaktyczna (o różnej etiologii)
 - Próby samobójcze
 - Agresja, destrukcja, wulgaryzm
 - Kontakt z osobami (grupami) dysfunkcjonalnymi
 - Eksperymenty z używkami
 - Konflikt z prawem.

W przypadku stwierdzenia zachowań nagannych wychowawca lub dyrektor podejmują działania zmierzające do zminimalizowania skutków i ich wpływu na innych uczniów takie jak:

- Działania interwencyjne (skierowanie do specjalistycznych poradni)
- Namowa do zaprzestania działań niekorzystnych (łagodna forma przymusu)
- Nakaz (polecenie do bezwzględnego wykonania)
- Zakaz (polecenie zabraniające)
- Kara statutowa (forma powstrzymania złego zachowania, wpływanie na poprawę postępowania wychowanka)
- Zmiana grupy, sypialni
- Zmiana placówki.

Działania wczesnej interwencji prowadzi dyrektor DWDz w porozumieniu z opiekunami z placówek macierzystych uczestników turnusu i rodzicami, pracownicy instytucji działających na rzecz dzieci i ich rodzin, specjalistyczne poradnie.

Dział VI

OSOBY I INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI DWDz

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (Limanowa, Zygmunta Augusta 8, tel. 337-17-37), (Kraków, Lenartowicza 14, tel. 633-42-46)
2. Ośrodek Wczesnej Pomocy Psychologicznej (Kraków, Półkole 11, tel. 412-15-66)
3. Przychodnia Psychoterapii dla Dzieci i Młodzieży (Kraków, Batorego 3, tel. 633-35-31)
4. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży MEDINORM (Kraków, Krowoderskich Zuchów 7, tel. 633-13-80)
5. Krakowski Ośrodek Terapii (Miodowa 12, tel. 422-18-58)
6. Centrum Terapii Uzależnień (Kraków, Wielicka 73, tel. 425-57-47)
7. Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień (Kraków, św. Katarzyny 3, tel. 430-61-35)
8. Małopolskie Centrum Profilaktyki i Leczenia Uzależnień (Kraków, Krakowska 39, tel. 430-60-40)
9. Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” (Kraków, Bobrowskiego 10, tel. 412-77-22)
10. Wojewódzka Poradnia Odwykowa od Nikotyny (Kraków, szpital, tel. 652-42-70)
11. Centrum Pomocy Ofiarom Przestępstw i Patologii Społecznej, Stowarzyszenie „Katon” (Kraków, Dominikańska 3/26, tel. 429-55-25)
12. Ośrodek Interwencji Kryzysowej (Kraków, Radziwiłłowska 8b, tel. 421-92-82)
13. Dom Otwartych Drzwi (Kraków, Różana 5, tel. 267-49-00)
14. Schronisko dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (Kraków, os. Krakowiaków 46, tel. 425-81-70)
15. Ośrodek Socjoterapii (Kraków, Parkowa 7, tel. 565-09-94)
16. Dzienny Ośrodek Socjoterapii : Siemacha” (Kraków, Długa 42, tel. 632-62-51 i Lea 55, tel. 636-12-18)
17. Kurator zawodowy Sądu Rodzinnego i Nieletnich (Barbara Nowikow – Visentini Kraków, Przy Rondzie 6, pok. 420a, tel. 411-45-11 w. 14 – 21)
18. Policja (Mszana Dolna, Piłsudskiego 2 a, 331-00-20, 331-00-07, 997)
19. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu
20. Rzecznik Praw Ucznia (Roman Ficek Kraków, Basztowa 22, 616-04-19)
21. Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny (Limanowa, Grunwaldzka 7, 337-21-01)

Dział VII
PODSTAWOWE AKTY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2.04.1977 r.
2. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20.11.1998, ratyfikowana przez Polskę 30.04.1991 r.
3. Program Polityki Prorodzinnej Państwa przygotowany przez Międzyresortowy Zespół Opracowania Polityki Prorodzinnej Państwa powołany przez Prezesa Rady Ministrów i przyjęty w dniu 17.11.1998 r. przez Komitet Społeczny Rady Ministrów.
4. Ustawa z dnia 7.09.1991 „Ustawa o systemie oświaty” (Dz. U. z 1996 r. nr 67, poz. 329; zmiana z 1996 r. nr 106, poz. 429; z 1997 r. nr 28 poz. 153 i nr 141 poz. 943; z 1998 r. nr 117 poz. 759 i nr 162 poz. 1126; z 2000 r. nr 12 poz. 136, nr 19 poz. 229 i nr 48 poz. 550).
5. Ustawa z dnia 29.11.1990 r. „Ustawa o pomocy społecznej” (Dz. U. z 1998 r. nr 64, poz. 414; zmiana z 1998 r. nr 106 poz. 668, nr 117 poz. 756, nr 162 poz. 1118 i 1126; z 1999 r. nr 20 poz. 170, nr 79 poz. 885 i nr 90 poz. 1001; z 2000 r. nr 12 poz. 136 i nr 19 poz. 238).
6. Ustawa z dnia 26.10.1982 r. „Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” (Dz. U. z 1982 r. nr 35 poz. 230; zmiana z 1984 r. nr 34 poz. 184; z 1987 r. nr 33 poz. 180; z 1989 r. nr 35 poz. 192; z 1990 r. nr 34 poz. 198 i nr 73 poz. 431; z 1991 r. nr 73 poz. 321 i nr 94 poz. 419; z 1993 r. nr 40 poz. 184; z 1996 r. nr 127 poz. 593; z 1997 r. nr 88 poz. 554, nr 113 poz. 732 i nr 121 poz. 770; z 1998 r. nr 106 poz. 668; z 2000 r. nr 12 poz. 136).
7. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Ustawa z dnia 24.04.1997 r. „Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. z 1997 r. nr 57 poz. 468; zmiana z 1997 r. nr 88 poz. 554; z 1998 r. nr 106 poz. 668; z 2000 r. nr 20 poz. 256).
9. Ustawa z dnia 19.08.1994 „Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego” (Dz. U. z 1994 r. nr 111 poz. 535; zmiana z 1997 r. nr 88 poz. 554 i nr 113 poz. 731; z 1998 r. nr 106 poz. 668; z 1999 r. nr 11 poz. 95).
10. Ustawa z dnia 9.11.1995 r. „Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych” (Dz. U. z 1996 r. nr 10 poz. 55; zmiana z 1997 r. nr 88 poz. 554 i nr 121 poz. 770; z 1999 r. nr 96 poz. 1107).
11. Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2002 r. w sprawie opracowywania szkolnych programów profilaktyki.
12. Statut Domu Wczasów Dziecięcych w Porębie Wielkiej.
13. Program opiekuńczo – wychowawczy DWDz.